

Előterjesztés
**a BFT 2024-25. évi fejlesztési forrásából megvalósuló társadalmi-
gazdasági kutatások teljesítéséről**

A 2024. évi fejlesztési forrásból megvalósított tanulmányok ismertetése

A Tanács 2024. február 16-i ülésén a 7. napirendi pont keretében, a 4/2024. (02.16.) BFT határozatban döntött arról, hogy fejlesztési forrása terhére 10 millió forintos keretet különít el a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben végrehajtandó, 3 tematikus modulban rögzített térségi gazdaság-szociológiai kutatások elvégzésére. Az elemzéseket minden esetben a Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Társadalomtudományi Kutatócsoport végezte. A 2024. évi forrásból megvalósításra kerülő kutatások közül jelen előterjesztés a 2. és 3. számú modulokra terjed ki. Az 1. számú modul keretében elkészült „A 2022. évi népszámlálás eredményei a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben” c. tanulmány a Tanács 2025. május 27-én tartott ülésén bemutatásra került.

2. modul: Vállalkozási helyzetkép a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben

A Balaton Kiemelt Térség vállalkozássűrűsége összességében meghaladja az országos átlagértékeket. A vállalkozói hajlandóság és lét immáron történeti távlatban is meghatározó eleme a balatoni helyi társadalom specifikumainak. A parti települések irányában sűrűsödő vállalkozói jelenlét a kiemelt térség gazdasági erejéhez, potenciálértékeihez és versenyképességi mutatóihoz is hozzájárul. A koronavírus pandémia, majd az energiaválság azonban rámutatott a térségi vállalkozói szektor, ezáltal a térség gazdaságának sérülékenységeire is. A balatoni vállalkozói szektor részletes, elsősorban kamarai-statisztikai adatokon nyugvó feltárása mindeztidáig nem történt meg. E munka elsősorban azt a célt szolgálta, hogy rámutassunk a térség vállalkozói szektorának differenciált voltára, területi különbségeire, valamint összességében a Balaton régió gazdasági aktivitási súlyára és szerepére az érintett vármegyékben.

A tanulmányban részletesen bemutatottuk a térségi vállalkozásokat az alábbi aspektusokból:

- a vállalkozások általános jellemzői a kiemelt térségben
- méretkategóriák szerinti megoszlás és területi elrendeződés
- nemzetgazdasági ágak szerinti megoszlás és területi elrendeződés

3. modul: Munkaerőpiaci helyzet- és jövőkép – foglalkoztatási és munkanélküliségi jelenségek a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben

Az évente készülő területi monitoring jelentésekben elemzett indikátorok a kiemelt térségi munkaerőpiac strukturális kihívásaira mutattak rá, amely egy mélyebb, a hagyományos mutatórendszerek elemzésén túlmutató munkaerőpiaci elemzés szükségességét vetítette előre. A témakör részletes tárgyalását emellett a kiemelt térség különösen a parti települések irányában koncentrálódó erősen öregedő korstruktúrával leírható demográfiai folyamatai is indokolták. Az aktív korú népesség csökkenése a Balaton térségében önmagában egy jelentős, hosszútávú munkaerőpiaci kihívást testesít meg, mely a szükségletekhez igazodó, a Balaton Kiemelt Térség sajátosságaihoz igazodó térségspecifikus beavatkozásokat igényelhet. A tanulmánnyal a jövőben alkalmazandó fejlesztéspolitikai eszközök és beavatkozások irányai meghatározásához kívánunk adalékokat szolgáltatni.

A tanulmányban részletesen vizsgáltuk a munkaerőpiachoz kapcsolódó alábbi témaköröket:

- Munkanélküliségi demográfia
- Alkalmazásban állók bruttó átlagkereseti jellemzői a Balaton térségében
- Betöltetlen álláshelyek jellemzői, valamint a munkaerő-közvetítés
- Külföldi állampolgárságú munkavállalók a kiemelt térségben
- Ingázási jelenségek, a Balaton térségébe történő munkavállalási célú ingázás jellemzői

A 2025. évi fejlesztési forrásból megvalósított tanulmány ismertetése

A fentieken túl a Tanács 2025. február 13-i ülésén az 5. napirendi pont keretében, a 2/2025. (02.13.) BFT határozatban döntött a 2025. évi kutatási keretből megvalósítandó kiemelt térségi gazdaság-szociológiai kutatásokról. A 2025. évi forrásból megvalósításra kerülő kutatások közül jelen előterjesztés az 3. számú modulra terjed ki, a „Középiskolások a Balaton térségében II.” című munkára. A 2025. évi kutatási keretből több kutatás (A Balatoni vízszint és a térség társadalmi-gazdasági működésének összefüggései I., Civil közösségek a Balaton Kiemelt Térségben, BFT településfejlesztési pályázatok hatásvizsgálata) lebonyolítása jelenleg is folyamatban van, és tervezetten 2026-ban zárulnak, ezért várhatóan a jövő évben kerülnek előterjesztésre Balaton Fejlesztési Tanács számára.

3. modul:

Középiskolások jövője a Balaton térségében II.

A Balaton Kiemelt Térség középiskoláiban több mint 2400, jellemzően 10-11. évfolyamos diák megkérdezésével lezajlott kérdőíves adatfelvétel a 2023-ban megvalósított hasonló tematikájú munka megismétlésének tekinthető egy szélesebb adatközlői körben. Az érettségi előtt álló középiskolások megkérdezésével az volt a célunk, hogy képet kapjunk arról, hogy milyen lakóhelyi, balatoni kötődési és identitásmintázatok rajzolhatók fel a balatoni diákok esetében, milyen perspektívákat látnak maguk előtt, és melyek azok a meghatározható beavatkozási pontok, amelyek a területfejlesztés eszközeivel segíthetik a fiatalok, fiatal felnőttek, pályakezdekők térségben maradását és perspektíváik kibontakoztatását.

A kérdőíves adatfelvétel során az alábbi témaköröket vizsgáltuk az adatközlők körében:

- lakóhely, lakóhelyhez való kötődés
- családi háttér, szülők iskolai végzettsége
- nyelvtudás, tanulmányi eredmények
- napi ingázás, közlekedési szokások
- jövőbeni tervek, továbbtanulás, munka
- Balaton térségi kötődés, identitás
- civil aktivitás, szabadidő eltöltése

A kutatás eredményeiből egy nagyobb terjedelmű vezetői összefoglaló, valamint egy teljeskörű vizsgálati eredménytár készült.

Az elemzési munka eredményei beépülnek a 1685/2022. Kormányhatározattal elfogadott Balaton Kiemelt Térség Fejlesztési Programja felülvizsgálatába, valamint a 2021-2027 utáni időszakra készülő új területi tervekbe is.

A tanulmányok disszeminációja és elérhetősége

Az elkészült zárótanulmányok a jelen előterjesztés mellékletét képezik. A Társadalomtudományi Kutatócsoport által megvalósított munkák kutatási eredményei részletes tárgyalására az írásos előterjesztés mellett a 2026. május 5-én szervezett szakmai napon is lehetőség nyílik/nyílt. A szakmai napon elhangzott előadások megtekinthetők a balatonregion.hu honlapon, valamint jelen előterjesztés mellékleteként is csatolásra kerültek. Az elkészült vizsgálatok teljes dokumentációja elérhető a Balatoni Integrációs és Fejlesztési Ügynökség Társadalomtudományi Kutatócsoportjánál.

Siófok, 2026. május 4.

Balatoni Integrációs Kh. Np. Kft.

Készítette: Társadalomtudományi Kutatócsoport

Határozati javaslat

...../2026. (05.08) BFT határozat

A BFT 2024-25. évi fejlesztési forrásából megvalósuló társadalmi-gazdasági tanulmányok teljesítéséről szóló előterjesztést megtárgyalta és az alábbi határozatot hozta:

A Tanács az előterjesztés részét képező, 2024. és 2025. évi fejlesztési forrásából megvalósított alább felsorolt tematikájú tanulmányok teljesítését elfogadja:

- Vállalkozási helyzetkép a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben,
- Munkaerőpiaci helyzet- és jövőkép – foglalkoztatási és munkanélküliségi jelenségek a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben,
- Középiskolások jövője a Balaton térségében II.

Felelős: Dr. Molnár Gábor ügyvezető

Határidő: értelem szerint